

En smaksprøve på

Lang lang rekke

En kriminalroman av
Bjørn Bakken

Prolog

Tallinn, Estland

Fredag 25. august 2000

Annika har bare så vidt fått lukket døren bak seg før Tiiu henger rundt halsen hennes og hvisker. «Gratulerer med dagen!» Idyllen blir avbrutt av bryske kremt. Av damene bak disken. Alltid de to. Med sitt rigide, humørløse utseende. Som en sur gråværsdag. Håret i stramme knuter i nakken. Sorte, tykke kjoler og stivete hvite forklær. Korslagte armer. Furiene minner Annika om noen hun så i en italiensk opera på tv som liten. Åpner de munnen nå vil en skingrende arie strømme ut i rommet, tenker hun. Men de stramme munnene forblir tause.

Tiiu sender i vei det skjeve smilet som kan smelte is.

«Hva med et aldri så lite smil, damer? Annika er atten i dag! Og vi skal ha sjokoladecake!» Pekefingeren mot glassdisken. «To stykker av den der! Og kaffe!» Noe smil fikk de ikke, men gratis kaffe i anledning dagen.

Annika nyter smaken av mørk sjokolade. Blåser på den glovarme kaffen. Sender et smil over bordet.

«Jeg har fått jobb!»

Tiiu stirrer.

«Stuepike. Bare halv stilling. Foreløpig. Men nå er vi i gang, Tiiu. Endelig!»

«Jeg fikk også tilbud om jobb i dag. I ei spritsjappe, men jeg takket nei. Du skulle sett de stikkende øynene på den

feite fyren. Siklet som en baby når han så på puppene mine.»

«Drit i det. Vi klarer oss nå. Det ordner seg!»

«Ja da masa!» Sjekker klokka. «Nå må vi komme oss av gårde. Gutta venter.»

På vei ut av kafeen gløtter Annika forsiktig bort på furiene, og tror ikke helt hva hun ser. Begge sender henne et lite smil, og med ett er det som ansiktene forvandles og blir ti år yngre.

Fnisende tar hun tak i Tiius arm.

«Så du det?»

«Så hva da?»

«De to damene smilte til oss da vi gikk ut.»

«Du kødder!»

***

Marko er så vidt synlig gjennom sigarettøyken der han brøyter seg vei mot bordet. Plasserer seidlene mellom brennmerker, obskøne tegninger og tomme glass. Rommet vibrerer i en disharmoni av basstung heavy metal blandet med ungdommelig overmot. Han hever glasset og roper gjennom larmen.

«Skål!»

Fra innerlomma på den loslitte dressjakka drar han fram noen sedler. «I kveld stikker Juhan og jeg på heisatur til Stockholm. Blir dere med? Vi spanderer!»

Annika vender ansiktet spørrende mot Tiiu. Kjenner lillefingeren hennes krølle seg rundt sin egen. At den klemmer en gang. Bekreftelsen.

«Klart det!»

***

Stockholm havn stråler i solskinnet. Noe som får skallebanken fra nattens utskeielser til å øke i styrke. Men

spenningen over å trå på fremmed asfalt for første gang skyver bort ubehaget.

Marko og Juhan er noen meter foran dem. Stanser foran en mørk van med sotede vinduer. Vinker på dem.

«Kom! Vi får skyss til hotellet!»

1

Kristiansand

Lørdag 6. september 2008

Enda et slag. Et nummer i en endeløs rekke. En annen, skarpere smerte, som om noe knuses i kjeven. Likevel vanskelig å skjelve fra den forrige smerten, og alle de andre før den igjen. Begrepet om tid er for lengst forsvunnet. Bare vissheten om at de har holdt på lenge. Så lenge at likegyldigheten har tatt plass i kroppen, som om smerten ikke angår henne lenger. Hun ruller tungen rundt i munnen på leting, kjenner en tann flyte i munnhulen. Den metalliske smaken av blod. Mørkerøde dråper lander lydløst på den skittengrå sofaputen. Hører brølet som noe ullent. De samme ordene i en uendelig gjentakende sløyfe. *Hvor er hun? Svar for faen! Hvor er hun? Svar for faen!* Men Tiiu kan ikke svaret. «Vet ikke», hvisker hun enda en gang.

Jerngrep rundt anklene. Bakenden over armlenet, hodet i sofaputen, tåspissene berører så vidt gulvet. Hører han brøle noe til de to andre. Hender som river beina fra hverandre, presser ut rumpeballene med fingre som ståklør. Forsøker å sparke imot, blir som å trå i vann. Ny smerte. Annerledes. Sterkere. Noe knekker bak i nakken når hodet rives bakover med voldsom kraft. For så å presses ned i noe kaldt og vått. Vann. Ingen luft. Kjenner bevisstheten langsomt glippe, smertene blir som et fjernt minne. Før mørket overtar.

Igjen forsøker noen å rive huden løs fra bakhodet. Nytt lys. Ny luft. Han roper noe igjen, men hun oppfatter ikke hva. Ordene finnes ikke lenger. Vannet omslutter henne på ny. Som en venn. Håper de fullfører denne gang. Orker ikke tilbake til helvete.

* * *

Hun løfter hodet fra det skitne gulvet. Tåkete øyne mot stikkende lys. Lukker dem. Orker ikke. Kulden i rommet får kroppen til å skjelve. Den ødelagte kroppen. Legger seg på siden. Brokker av mishandling velter inn i bevisstheten. Trekker knærne mot magen. Gjør seg til en ball som vil forsvare seg mot nye smerter. Venter på neste slag. Eller spark. Men ingenting skjer. Har de gått? Har de latt henne leve? Forsøker å komme seg opp på knærne, men kroppen makter ikke. Ser morgenkåpen ligge slengt borti hjørnet. Sleper seg dit. Får trukket den over seg. Lukker øynene, kjenner bevisstheten er i ferd med å svinne. Hvor er du, tenker hun. Kjære Gud, la dem aldri finne deg, elskede Annika. Da dør du.

2

Andøya, Kristiansand

Fredag 19. desember 2008

Annika sover med ansiktet mot ham, med pust så fjærlett at den knapt høres. Filigrantynne smilerynker ved øynene, en bukett fregner på hver side av neseroten, nesten usynlige mot den gylne huden. At livet virkelig kan bli slik, tenker han. Dette er lykke. Ren og skjær lykke. Fingertuppene stryker lett over den søvnvarme magen, videre mellom brystene, følger halsens fine bue over haken opp til leppene, fra midten ut mot munnviken. Et ørlite smil? Florlette bevegelser bak øyelokkene. Hvor sterk du er, tenker han. At du makter å smile. Hun tar hånden hans, kysser fingrene, en etter en. Lillefingeren krøller seg rundt hans.

«Jeg må dra snart», hvisker han i øret hennes.

«Mm.»

«Men jeg kommer tidlig hjem. Du husker det?»

Hun biter ham i øreflippen. «Mm. Men først vil jeg ha deg.»

Han småløper gjennom vaskerommet og inn i garasjen, til den overdådige Mercedesen. Starter opp. En nesten umerkelig brumming fra tre hundre hestekrefter. Speilene folder seg ut som vinger. Han trykker på knappen i dashbordet, porten løfter seg glidende mot blygt morgenlys.

Konturene mellom himmel og hav er utvisket. Snøslapset vil snart være vasket bort av regnet. Trafikken stanger som sedvanlig innover mot byen. Matpakkene skal på jobb. Det får ta den tiden det tar.

Bare i dag, tenker han, så slipper jeg dette kaoset. Dit vi skal er det aldri kø. Knapt nok biler. Kun noen få hundre sjeler. Herregud som jeg gleder meg! Siste dag. Sannsynligvis bare noen formalia, arkivere de siste dokumentene og ferdig til lunsj. Så ikke mer.

* * *

En lett kvalme i mellomgulvet. Det siste stykket marsipankake ble ett for mye. Alle lovordene i kantinen hadde vært litt i overkant, de også. Klapp på skulderen, varmende klemmer, drøssevis med gode ønsker samt muntre takksigelser fra sjefen som avslutningsvis hadde hvisket noen ord i øret om en solid sluttbonus.

Alle ville vite hva første reisemål var, nå som han skal realisere den store drømmen. Ut av løse luften hadde han valgt Melbourne. Lenger bort fra sannheten ville det være vanskelig å komme. En lang fjordarm milevis nord for polarsirkelen er stedet de skal til. Stedet hvor ingen kan finne dem.

Motvinden har følge med iskaldt regn som napper i kinnene. Likevel smiler han. Ved tanken på senere i dag. Lukten av nystekte smultringer smyer seg inn i nese-gangene idet han runder hjørnet til gågaten. Så fristende at han handler med seg en pose. Får et god jul med på kjøpet fra en forfrossen kvinne i fotsid julenissedrakt. Vinduene i gullsmedforretningen har en lavmælt juleutstilling. Noen uanselige nisser mellom alt som glimrer. Et lystig pling, som fra en dombjelle når døren åpnes. Samme kvinne bak disken som for en uke siden. Ikke like nøkternt julepyntet som

vinduene. Rødmalte fregner på vinterblek hud, nisseluen utstudert på snei, tilpasset den amerikanske juleklassikeren som svever et sted i bakgrunnen. Smil fra ildrøde lepper som innbydende spør hva hun kan hjelpe med.

«Jeg skal hente en ring. Carl Fredrik Skog.»

«Ja, det var deg det.» Fremdeles smilende, samtidig som hun trekker ut en skuff i disken.

«Skal vi se her. Skog? Skog? Ja, her har vi den!»

Hun åpner etuiet. Dyprød stein omkranset av glitrende diamanter.

Han snurrer ringen rundt, holder den opp mot lyset. Ser navnene inngravert sammen med datoen. Trer den inn på lillefingeren hvor den stopper opp ved det innerste leddet.

«Perfekt, er den ikke?»

«Jo. Den er vakker!» Nesten like vakker som hun som skal få den, tenker han.

«Da blir det nok en lykkelig kvinne på julaften. Og den skal naturligvis pakkes inn?»

«Ja takk.»

Vante fingre gjør seg flid med rødglinsende julepapir før hun slår det uanstendige beløpet inn på kassaapparatet uten å fortrekke en mine. Han drar kortet og forsøker på det samme. Hun legger gaven i en diskre pose og rekker den smilende over disken.

«Tusen takk, og en riktig god jul!»

«I like måte.»

Dombjellen plinger atter en gang idet døren åpnes, og han bøyer hodet mot den bitende vinden.

Det samme mistrøstige været. Heldigvis mindre trafikk. Den lille posen i passasjerstet får det til å krible i mellomgulvet. Det blir ikke på julaften. Det blir i dag. Om noen få minutter. Starten på det nye livet. Herregud som jeg gleder meg! Blinklyset tikker dempet. Ved starten av alleen står en

politibil. En politikvinne holder opp en arm. Faen, den forbanna tretti-sonen, tenker han. Umulig å kjøre så sakte med denne mastodonten av en bil. Nå ryker sannsynligvis et solid stykke av bonusen. Et lett trykk på bryteren og sidevinduet glir ned. Han lener hodet ut.

«Kjørte jeg for fort?»

«Nei, men du kan ikke kjøre inn her.»

«Hæ? Jeg bor jo her.»

Hun ser usikkert på ham med et blikk som tar en tur oppover innkjørselen for å se etter hjelp, men finner ikke noen, for så å vende tilbake til ham. «Hva er navnet ditt?»

«Carl Fredrik. Skog. Har det skjedd noe?»

«Et øyeblikk. Vent her.»

Hun går et stykke unna. Snakker i et eller annet sambandsutstyr. Kommer tilbake. Et begynnende ubehag har tatt plass i mellomgulvet.

«Ok. Du kan kjøre inn, men du stopper der veien tar en krapp venstresving. Ikke lenger. Førstebetjent Gundersen vil ta imot deg.»

«Hva har skjedd?»

Hun retter seg opp og stemmen blir overdrevet bestemt. «Det kan jeg dessverre ikke uttale meg om. Du får høre med førstebetjenten.»

Den lengste bilturen noensinne. To hundre og femti mile-lange meter. Gryende panikk. Herregud, det må ikke ha skjedd noe? De må ikke ha funnet oss! Ikke så nær målet. Han kjører så sakte at motoren er i ferd med å kveles. En mann i rød allværsjakke holder opp en arm. En skjelvende fot på bremsepedalen. Pulsslagene hamrer. Han stålsetter seg før han går ut av bilen. En rød arm strekker seg mot ham. Han rekker automatisk fram sin egen.

«Førstebetjent Einar Gundersen.»

«Carl Fredrik. Har det skjedd noe?»

«Carl Fredrik hva?»

«Skog.»

«Bor du her?» Han peker mot den herskapelige villaen ved enden av oppkjørselen.

«Ja. Eller nei.»

«Ja eller nei?»

«Jo, jeg bor her. Men det er ikke mitt hus. Det er Christian sitt.»

«Christian?»

«Min bror. Han bor i Singapore. Vi har lånt det siden november.»

«Vi?»

«Kjæresten min, Annika og jeg. Men hvorfor spør du sånn?»

Førstebetjenten setter to intense øyne i ham. «Jeg tror du skal overlate spørsmålene til meg.»

2019

3

Kristiansand
Fredag 24. mai

Maidag i Kristiansand, en dag som ennå ikke har bestemt seg for hvordan været skal bli. Foreløpig nøytralt grått, men noen solgløtt er i ferd med å krangle seg vei gjennom skyene. Han parkerer ved fortauet, slår av tenningen, tar noen langsomme, dype åndedrag for å roe det dunkende harehjertet. Tar en siste sjekk i sladrespeilet. Uvante briller stirrer tilbake. En nerdete akademisk look, slår han fast. Øynene bak brilleglassene er de samme gråblå. Fremdeles ikke noe grått i de blonde krøllene. Heller ikke i det rød-blonde skjegget han har latt gro fram de siste månedene. Til dette. Ikke helt behagelig i starten, men nå har han vent seg til det. Blitt fortrolig med denne fremmede personen. Som likevel er ham, Carl Fredrik Skog. Nå må jeg spille rollen godt, tenker han. Jeg som aldri har spilt noen rolle før. Han må flire av den siste tanken, dobbeltheten i den. Slamrer igjen bildøren.

Grim. Et underlig navn på en bydel. Men han ser at navnet passer som hånd i hanske der han trasker mot det lave rekkehuset som skriker ut sin fortvilelse etter årevis med total neglisjering. I bunnen av trappen et malingsspann breddfullt av vann, hvor en håndfull rullingsneiper svømmer rundt i varierende tilstand av oppløsning. Sprekk i

nederste vinduet i inngangsdøren. Det øverste er blendet av en skjev finerplate som er et par tommer for liten til å dekke hele. Men dørklokken virker. En hissige, insisterende lyd. Han venter en stund. Den hissige ringelyden en gang til. Ser omsider en bevegelse gjennom det ruglete glasset til høyre for døren. Blodsprenge øyne i dørsprekken. Brysk stemme pakket inn i gårsdagens fyll.

«Ja?»

«God dag. Mitt navn er Henrik Berge. Advokat hos Reinertsen, Bang og Berge. Snakker jeg med Tore Borgersen?»

«Ja.»

«Ja, det var altså slik at vi avtalte på telefon for en liten ukes tid tilbake at vi skulle kjøre til Valle i dag og se på den gården du har arvet.»

«Faen, var det i dag?»

«Det var i dag, ja. Byr det på problemer?»

Mannen trekker døren til seg. «Er ikke i form.» Som en innpåsliten støvsugerselger får han satt foten i dørsprekken før den lukker seg helt. Hever stemmen noen små indigerte desibel. «Nu har jeg kjørt hele veien fra Oslo og overnattet på hotell her i byen. For denne avtalen. Hvis jeg ikke kan gjennomføre dette i dag kommer det til å bli adskillig mer kostbart hvis jeg må vente til i morgen, og enda mer hvis jeg må returnere helt til Hamar og komme tilbake ved en senere anledning. Men det er for så vidt ditt valg.»

Et tungt sukk, som om siste rest av luft forlater kroppen. «Kommer om fem minutter.» Døren smeller igjen. Finerplaten skramler ned fra vinduet, faretruende nær skotuppen.

Han setter seg i bilen og venter. Pulsen hard og tydelig, kroppen dirrer, som en ulmende brann som venter på tilførsel av luft. Nå starter det. Endelig. Det han har lengtet etter i alle disse årene. Hevnen.

Tore Borgersen kommer mot bilen etter et langt kvarter. Vraltende fra side til side, lik en overforet gås. Et misfornøyd ubarbert ansikt, fylleånde som svovel. Passer for så vidt godt til en mann på vei mot helvete. Fy faen! Hatet velter opp i ham som en brottsjø. Rolig nå, tenker han. Spill rollen. Nå er du advokat Berge fra Hamar. Han setter bilen i gir og svinger ut i den sparsomme trafikken. Etter et par minutter i illeluktende taushet vender han seg mot side-
mannen.

«Hun var en svært elskelig dame, denne grandtanten din.» Stemmeleiet i en lys tone, drar enkelte av vokalene ut litt ekstra og er nøye på å trille på r-ene.

Borgersen snur seg avvisende bort og stirrer demonstrativt ut sidevinduet. «Aldri møtt henne. Aldri hørt om henne heller.»

«Det er stor synd. Et fint menneske var hun. Klar helt til det siste, tross sin meget høye alder. Aktiv i pinsemenigheten. En stor velgjører.»

«Hei, kan du svinge inn til den butikken der. Må ha noe. To minutter.»

Det ble flere, men pokker heller, godt med litt frisk luft inn i bilen og en strekk på beina. Fremdeles fjorten og en halv mil igjen, i selskap med en stinkende neandertaler. Fortidsmennesket kommer ut av butikken med en bugnende bærepose, tenner en gulnet sneip som han suger begjærlig til bare gloen er igjen mellom de gulbrune fingrene. Han starter opp og tenker at dette kommer til å bli en sann lidelse. Stanken av gammel fyll og sur tobakk er overveldende. Borgersen åpner en boksøl. Carl Fredrik hører hvordan adamseplet klukker fornøyd idet den livgivende eliksiren passerer på vei nedover mot målet, før Borgersen plutselig tar boksen fra munnen og snur seg spørrende.

«Er det greit?»

«Jo da, men ikke noe søl. Ble det sent i går?»

«Har faen ikke du noe med!» En stemme full av inne-stengt aggresjon og årevis med misnøye. «Forresten så liker jeg ikke advokater. Fisefine nisser og dyre som faen. Har hatt en del opp gjennom årene. Ikke en eneste en har vært til hjelp for meg. Rasshøl hele gjengen. Og mer sier jeg ikke på denne turen, så får du se til å kjøre og få unna denne arvegreia.»

Carl Fredrik skotter bort på Borgersen. For en gjennomført ufyselig drittsekk, tenker han. Kjenner han får lyst til å slå. Men ikke ennå. Han slår på bilradioen i stedet.

Resten av turen blir en baklengs reise i hans eget liv. Mil etter mil i stille ettertanke etter at Borgersen sloknet. Militærleiren som flimrer forbi mellom trærne. Åstedet for tre bortkastede måneder før ferden gikk nordover. Den videregående skolen på andre siden av veien. Tre fine år. De mange idyllene langs Byglandsfjorden. De små tettstedene videre oppover dalen hvor noen av ungdomsforelskelsene hadde bodd. Hvis tre stykker kan kalles noen? Festlokalet der den første fylla ebbet ut under en busk i øsende regnvær. Kirken, bensinstasjonen, nærbutikken, banken, bedehuset og skolen. Mer enn halve livet har passert i løpet av bilturen.

* * *

Nøyaktig to timer etter Borgersens storhandel svinger han av fra riksveien og tar fatt på den bratte oppstigningen. Etter noen hundre meter tar han av til høyre og veien blir om mulig enda brattere. Den tette granskogen gir en følelse av skumring selv om det bare er sen ettermiddag. Idet han ruller ut av skogen og inn på lysningen hvor den gamle, fraflyttede heigården klamrer seg fast, eksploderer ettermiddagssolen i et festfyrverkeri. Han parkerer bilen med

fronten mot den formidable utsikten over Setesdal. Den utsikten han elsker. Lar øynene hvile et minutt tid før han vender blikket mot passasjeren. Den lille luftlommen av sinnsro fordamper når han ser sikkell renne fra den råtnen munnen. Han er fristet til å rive ham ut av bilen og slå ham i hjel på stedet. Men vet han må beherske seg. Rister ham lett i skulderen. Henter tilbake den lyse advokatstemmen med de trillende r-ene.

«Borgersen! Hei, Borgersen. Nå må du våkne! Vi er fremme.»

«Hæ?»

«Vi er fremme, Borgersen. Er det ikke et idyllisk sted?»

«Joda. Jeg må pisse.»

Borgersen småløper det den forsømte kroppen tillater bort til hjørnet av den salryggede låven, gjør det han må, og kommer tuslende tilbake travelt opptatt med buksesmekken.

«Hvor mye tror du jeg kan få for det?» spør han med ivrig stemme.

«Vil du virkelig selge dette innbydende stedet?»

«Regner med det, ja.»

Han nøler, for å gi inntrykk av at han regner på saken. «Vel, bygningene er ikke verd så mye som du kanskje skjønner, men det er store skogsarealer, pluss en del flotte hytte-tomter. Jeg har sondert markedet litt, og regner med et sted mellom fem og seks millioner.»

«Å faen!» Grådigheten lyser ut av øynene hans.

«Tjue prosent går til pinsemenigheten, og ti prosent i salær til oss pluss omkostninger, slik jeg skisserte for deg i telefonsamtalen. Men det blir jo en anseelig sum igjen til deg også, Borgersen. Skal vi ta en titt innomhus, kanskje? Et øyeblikk bare, skal finne nøklene i bilen.»

Han setter nøkkelen i og vrir om. Døren åpner seg med en motvillig, knirkende lyd, som om den ikke ønsker dette

besøket. Han ber med en talende armbevegelse Borgersen om å gå inn først, og mannen trår lydlig over dørstokken.

«Rett frem gjennom døråpningen der, så kommer vi direkte inn i finstuen. Du først.»

Umerkkelig tar han ned balltreet fra hyllen. Borgersen ser seg rundt i den lille stuen hvor støvet danser i en liten lysstrime som smyer seg inn mellom de gulnede blondegaradinene. Den kommende arvingen snur seg mot ham, med et misfornøyd uttrykk i ansiktet, som om han vil spørre om dette virkelig er alt. Men er du misfornøyd nå, kan jeg love at det skal bli adskillig verre, tenker han. Nå skal du gjennom en smertefull skjærsild og videre lukt inn i helvete! God tur, din jævel!

Eufori og raseri fyller hver eneste celle i kroppen. Sammen med lysten til å drepe. Han hever balltreet til hoftehøyde, nyter sitringen i musklene, følelsen av makt, av fullstendig kontroll. Sender i vei et susende svingslag og hører en knasende lyd før et vanvittig brøl bryter stillheten.

4

Kristiansand
Fredag 24. mai

Første møte med sjefen etter en uke i jobben. Renate Gundersen kjenner nervøsiteten gnage som et hissig lemen bak den stive snippen. Gransker ansiktet i speilet. Håret ligger slik det skal. Maskaraen og øyenskyggen fremdeles en perfekt ramme rundt øynene. Stram uniform, nystrøket skjorte hvor slipsknuten ble i orden til slutt den også etter utallige forsøk. Skoene så blankpusset at hun kan speile seg i dem. Hun retter seg opp, løfter haken, sender seg selv en tommel opp i speilet. Dette går nok bra, tenker hun, plasserer uniformluen i venstre armhule og åpner toalett-døren.

To trapper opp og til venstre finner hun kontoret hans innerst i korridoren, banker på, hører et svakt kom inn. Åpner døren til et stort kontor i altfor lyse farger som biter i øynene, en minimalistisk misforståelse. På skrivebordet en skjerm, tastatur og en billedramme med ryggen til. En liten hylle med diverse politiluer, ingen permer. Innerst i hjørnet et møtebord med åtte stoler. Et rom blottet for personlighet. Politimester Bernt Bruun reiser seg. Rekker fram neven. Var han virkelig så liten? tenker hun. Slett ikke slik hun husker ham fra da familiene var omgangsvenner, som en staselig mann, alltid i godt humør, full av spillopper. Nå virker han

fullstappet og sammenpresset, som om huden sprenghes innenfra. Og aldri har uttrykket rødmusset passet bedre enn på denne mannen. Øynene sitter mye lenger inne enn hun husker, og de virker stikkende og uvennlige til tross for smilet. Håndtrykk som en jernklo.

«Førstebetjent Gundersen, velkommen hit til Kristiansand. Og velkommen som medarbeider hos oss. Dette ser jeg virkelig fram til. Jeg er både stolt og glad for at du takket ja til jobben.»

«Tusen takk.»

«Og da er det formelle unnagjort.» Han viser med en bydende gest at hun kan sette seg i besøksstolen. «Hvordan har du det, Renate?»

Hun setter seg og glatter over skjørtet. «Etter forholdene bra.»

«Det er Unni?»

«Ja, det er jo en av grunnene til at jeg er her. Mamma fikk slag i vinter og er på pleiehjem.»

«Ja, jeg hørte det. Triste greier. Flytter du hit alene?»

«Ja, ingen samboer for øyeblikket. Jeg har overtatt huset etter mamma. Hvordan går det med Stein og Kristoffer?»

Bruun skjenker kaffe i hvitt porselen fra en hvitglanset kanne. Tar to skjeer sukker i sin egen kopp og rører rundt. Renate rister lett på hodet når han vil sende sukkerskålen videre. Blikket hans flakker et par runder rundt i rommet før det lander med et lite plask i kaffekoppen.

«Stein klarer seg greit. Jobber som snekker i et større firma i Skien.» Kremter, løfter blikket, ser direkte på henne. «Kristoffer har jeg brutt all kontakt med. Det ble aldri noe skikk på den gutten. Jeg vet ikke hvor han holder til nå. Sannsynligvis ruser han seg og lever på gata i Oslo. Et trist kapittel.»

«Jeg møtte ham forresten et par ganger i Oslo. Var med

på å hanke ham inn en gang. Forsøkte å få litt kontakt med ham, men han var ikke interessert, dessverre.» Hun forstår det er best å skifte tema. «Og Sonja, da? Like energisk som før?»

Bruun smiler. «Like energisk som alltid!» Han tar en slurk av kaffen. Tydelig lettet over vendingen, kremter og tar ny stats.

«Det var jo tragisk dette med pappa, ja Einar mener jeg, at han skulle gå bort så altfor tidlig. Vi begynte her på kammeret samme året og jobbet i det samme teamet i flere år, ofte med de samme sakene. Men alt dette vet du. Einar var en hedersmann. Og nå er du her. Hvor gammel var du da han gikk bort?»

«Jeg var toogtjue. Det var mot slutten av utdanningen. Men når du først nevner pappa så har jeg et spørsmål.»

«Fyr løs!»

«Sånn helt utenom jobben, på fritida mener jeg. Kan jeg få lov til å se litt på de siste sakene pappa jobbet med, bare for å danne meg et inntrykk? Jeg har jo ofte lurt på hvorfor han tok livet sitt. Kanskje jeg kan finne en forklaring der, selv om jeg tviler på det. Men uansett kan jeg få et inntrykk av ham som politimann, hvordan han jobbet.»

Hun ser en skygge farer over ansiktet hans, kan det være mistenksomhet, tvil? «Vet du. Jeg har tenkt at det spørsmålet kanskje ville komme. Som din sjef vil svaret være at jeg forventer at du ikke bruker noe av arbeidstiden din til å rote i fortiden.»

Bruun lener seg jovialt mot henne med albue plantet i skrivebordet.

«Men hva du måtte ønske å gjøre i fritiden er helt opp til deg, og arkivet er selvfølgelig til din benyttelse. Som tidligere venn og kollega av Einar skal jeg svare så godt jeg kan på de spørsmålene du måtte ha. Den siste store saken hans husker du sikkert. Skog-saken. Han løste den også,

som han gjorde med de aller fleste. Jeg jobbet ikke sammen med ham på den. Den var ganske enkel. Han fikset den vel nærmest på egenhånd. Gjærningsmannen ble dømt til fjorten års fengsel for det drapet han hadde begått. En jævla sex-sadist. Han ble forresten løslatt for noen måneder siden. Vi visste han skulle komme med toget og ville sette lett span på ham, for å ha litt kontroll sånn helt i starten. Men han kom ikke. Merkelige greier. Han må ha gått av på en eller annen stasjon før Kristiansand. Vel, vi gjorde ikke noe mer med det. Og hvis ikke Henriksen har rotet det til i arkivet vet jeg hvor saken ligger. Jeg kan vise deg i morgen.»

«Takk skal du ha, Bruun. Det setter jeg virkelig stor pris på.»

«Skulle bare mangle. Og du, sånn i alle formelle og jobbmessige sammenhenger tiltaler du meg formelt, men sånn utenom, slik som nå, så sier du Bernt.»

«Takk, Bernt.»

«Vel, da har jeg et møte om fem minutter.» Han reiser seg og gir henne nok et bestemt håndtrykk. «Lykke til!»

Galant åpner han kontordøren for henne, og de går ut sammen.

Tilbake på kontoret puster hun lettet ut etter gjensynet hun hadde gruet seg til i flere dager. Men nå er det endelig unnagjort slik at hun kan komme i gang. Med det hun egentlig har kommet for. Fingrene tar tak i plastlommen og løfter den opp fra dokumentmappen, tar ut et A4-ark og legger det på kontorpulten. Et kornete foto dekker det meste av arket. Et foto hun hater. En mann og en kvinne. Tatt ovenfra og litt fra siden. Nakne. Begge med ansiktet mot kamera. Hun sitter oppå ham. Mannens øyne er lukket i nytelse. Kvinnen ser på et eller annet rett framfor seg med et resignert, uinteressert uttrykk i ansiktet. Herre-

gud pappa, hvorfor? Hun finner fram brevet fra plastlommen og leser det hun har lest så mange ganger de to siste årene.

Kjære Renate!

Jeg hadde håpet at du aldri skulle lese dette brevet, men nå gjør du det. Alt på grunn av en eneste idiotisk handling. Det du ser skammer jeg meg dypt over. Jeg har ingen forklaring, ingen unnskyldning. Absolutt ingen. Jeg skulle aldri ha gjort dette, men jeg gjorde det likevel. Kvinnen på bildet er prostituert. Det skjedde her i byen. Jeg fikk det av en mann like før jul ifjor. Jeg vet ikke hvem han er. Han ga meg instruksjoner om å fikse en sak, ellers ville dette bli kjent. Jeg var egentlig fast bestemt på å ikke la meg presse, men da han viste meg bilder av deg der du studerer, der du bor, der du går på trening, alle sånne detaljer. Da følte jeg at jeg ikke hadde noe valg lenger. Jeg fikset saken slik de ville. For din skyld, Renate. Jeg svek mamma, jeg svek deg og jeg svek alt jeg trodde på som politimann. En mann ble uskyldig dømt for drap. På grunn av meg. Og nå tror jeg de er ute etter meg også. For å slette spor.

Så hvis du leser dette skal du vite en ting. Jeg har ikke gjort det selv. Jeg ville aldri forlate deg og mamma frivillig. Jeg har med vitende og vilje instruert advokaten min om å gi deg dette på trettiårsdagen din. Ikke før. Da regner jeg med at du er en erfaren, dyktig politikvinne, og i stand til å bære dette. Hva du gjør med det, er helt opp til deg. Jeg har tatt vare på en del som har betydning for saken. Det er på hytta. Jeg er sikker på at du vet hvor.

Takk for alle gode minner!

Unnskyld.

Kristiansand, 18. april 2009

Hilsen pappa

Renate masserer tinningene, kjenner en gryende hodepine. Lukker øynene og lar tankene oppsøke livet hun hadde hatt i Oslo. Det gode livet hun har forlatt. Ufrivillig. Det utagerende førsteåret med alle nattklubbene og barene. Det å endelig få utforske sin egen seksualitet som hadde føltes så umulig i hjembyen. Den befriende følelsen av å åpne opp skapdøren med et smell og rope her er jeg! Roen hun fant da samboeren kom inn i livet. Den sitrende spenningen i jobben, adrenalinet. Hun hadde lovet seg selv at hun aldri skulle tilbake hit til Kristiansand. Oppveksten, og spesielt ungdomstiden med en politimann til far hadde ikke alltid vært like enkel. Men nå er hun her likevel. Tenker på den utslettende lavinen av følelser som raste gjennom henne da hun leste brevet første gang. Tomheten, skuffelsen, fortvilelsen. Og raseriet etterpå. Mest av alt raseriet. Hvordan kun-

ne han? Og nå denne blytunge børen han har veltet over på meg. Jeg har ingen skyld i dette. Men kan jeg leve med det? Hun vet svaret. Hun har tross alt flyttet tilbake. Brutt med livet hun elsket. Hun løfter mobilen og trykker fram nummeret hun har lagret under «Hytta». Nøler. Gjør jeg dette er det ingen vei tilbake, tenker hun. Vet samtidig at avgjørelsen er tatt for flere måneder siden. Trykker bestemt på knappen.

«Hei, det er Gro.»

«Ja, hei. Det er Renate Gundersen som ringer. Du kjenner ikke meg, men jeg har et litt merkelig spørsmål til deg.»

«Ja.»

«Dere kjøpte ei hytte av Unni Gundersen på Hovden for omtrent fem år siden, stemmer det?»

«Ja.»

«Har dere den fremdeles?»

«Joda, vi har da det. Men hvorfor spør du?»

«Det var min mor som solgte den. Og det høres sikkert litt sprøtt ut, men jeg lurte bare på om dere leier den ut av og til. Jeg har så mange minner derfra. Det er mer enn ti år siden sist jeg var der. Jeg har bodd i Oslo i mange år. Men nå har jeg flyttet tilbake til Sørlandet, og jeg skulle så gjerne ha vært der en aller siste gang. Av helt personlige grunner.»